

HENKILÖKOHTAISEN TUKIHENKILÖN VÄLITYS IKÄIHMISEN KOTIIN

Tässä yhteydessä ikäihmisen kodilla tarkoitetaan hänen omaa yksityiskotiaan, ei vanhusten palvelutaloa, sairaalaa tai muuta vastaavaa palvelukeskittymää. Vapaaehtoistoiminnan suuntaamisessa tukihenkilötoiminnan muodossa ikäihmisten yksityisiin koteihin tulee noudattaa erityistä huolellisuutta ja suunnitelmallisuutta.

TUKIHENKILÖN VÄLITYSPROSESSI

1. Vapaaehtoistoimintaa ylläpitävään yhdistykseen tms. voi tulla **YHTEYDENOTTO** suoraan ikäihmiseltä itseltään, omaiselta/ omaishoitajalta, ystävältä, omahoitajalta, kodinhoitajalta tai sosiaalityöntekijältä. Kontakti voi tulla myös joltain muulta yhteistyötaholta, esimerkiksi yhteydenottopyyntönä seurakunnan diakoniatyöstä.

2. Vapaaehtoistoiminnan vastaava sopii **TAPAAMISEN** (arviointikäynnin) apua tarvitsevan ikäihmisen kanssa. Jos ikäihmisellä on omaisia tai läheisiä, toivotaan, että joku heistä on tapaamisessa paikalla.

Käynnin tavoitteena on selvittää ikäihmisen tarvitseman avun luonne. Tapaamisessa selvitettäviä asioita ovat mm.

- toivooko ikäihminen vain seuraa vai myös ulkoilua tai muuta toimintaa (fyysinen kunto)
- kuinka usein ja miten säännöllisiä käyntejä toivotaan
- onko avuntarve tilapäistä/ määräaikaista vai jatkuvaa
- onko tapaamisissa yleensä paikalla muitakin ihmisiä
- onko ikäihmisellä fyysisiä tai psyykkisiä toimintoja heikentäviä sairauksia tai vammoja
- onko jotain muuta erityisesti huomionarvoista

Arviointikäynnillä vapaaehtoistoiminnan vastaava kirjaa keskustelun sekä tekee omia huomioita ikäihmisen liikunta-, toiminta-, keskustelu- yms. kyvyistä osatakseen antaa vapaaehtoiselle tarpeelliset ohjeet. Joissain tapauksissa tarvittavat tiedot saadaan hoitohenkilökunnalta. Ikäihmisen persoonallisuudesta pyritään saamaan mahdollisimman objektiivinen kuva sopivan tukihenkilön löytämiseksi. Tässä onnistuakseen vapaaehtoistoiminnan ohjaajan täytyy tuntea myös "omat" tukihenkilöiksi tahtovat vapaaehtoisensa, mikä taas vaatii keskustelutapaamisia, puhelinkeskusteluja ja hyviä vuorovaikutustaitoja vapaaehtoisten kanssa.

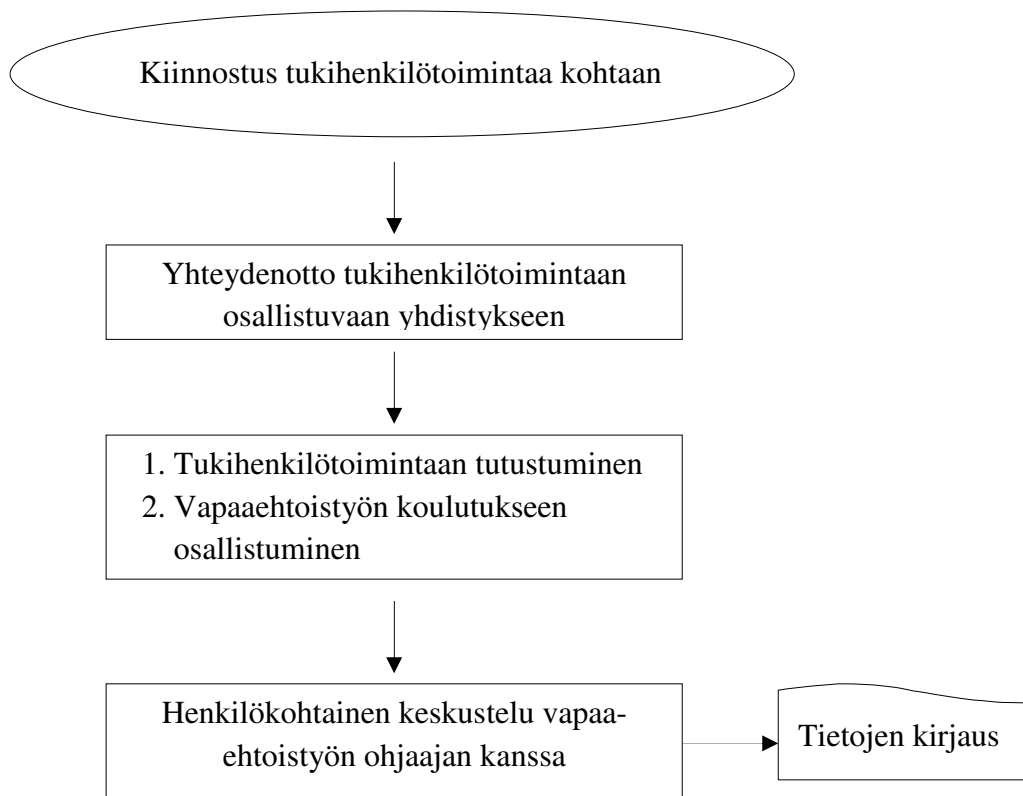
3. Ikäihmisen ja vapaaehtoisen "**KOHDISTAMINEN**"; sopivan vapaaehtoisen löytäminen tukihenkilöksi ikäihmiselle. Vapaaehtoistoiminnan vastaava pohtii ja tarvittaessa neuvottelee saamiensa tietojen ja havaintojensa pohjalta millaista vapaaehtoista ikäihminen tarvitsee. Selvitystyön jälkeen vastaava soittaa valitsemalleen vapaaehtoiselle ja kertoo tietoonsa saamat oleelliset asiat ikäihmisestä. Mahdollisen yhteistyön aloittamiseksi kannattaa sopia henkilökohtainen tapaaminen vapaaehtoisen kanssa yksityiskohtien selvittämiseksi. Joskus vapaaehtoinen löytyy helposti, toisinaan täytyy kysyä monelta vapaaehtoiselta, aina sopivaa vapaaehtoista ei heti löydy. Tällöin ikäihminen jää "jonoon" odottamaan sopivaa tukihenkilöä. Sopivan vapaaehtoisen löytymistä voi helpottaa esimerkiksi sama alueellinen koti-/kasvuseutu, samantyyppiset harrastukset tai muut samantyyppiset mielenkiinnon kohteet ikäihmisen kanssa. Myös vapaaehtoisen ja ikäihmisen luonteiden olisi hyvä olla toisiaan tukevia. Tukihenkilötoimintaan mukaan lähtevän vapaaehtoisen olisi hyvä käydä vähintään vapaaehtoistoiminnan peruskoulutus ennen tukihenkilötoiminnan aloittamista.

4. Arviointien ja keskustelujen mukaan tukihenkilöksi sopivan vapaaehtoisen valitsemisen jälkeen tehdään ns. **VÄLITYSKÄYNTI**. Mukana tapaamisessa on vapaaehtoistoiminnan vastaava, vapaaehtoinen, ikäihminen itse sekä mieluiten myös ikäihmisen omainen tai hoitaja. Välityskäynnillä sovitaan käytännön asioista, allekirjoitetaan vastuu- ja/tai yhteistoimintasopimus sekä tutustutaan ja yritetään löytää välitön ”yhteinen sävel” vapaaehtoisen ja ikäihmisen välille.

5. **SEURANTA**. Tukisuhteen jatkuttua jonkin aikaa (esimerkiksi kaksi kuukautta) käydään tukihenkilön kanssa keskustelu tilanteesta ja tuntemuksista ja sovitaan jatkosta. Tarvittaessa järjestetään myös keskustelu ikäihmisen kanssa tai keskustelu jossa on mukana kaikki asian eri osapuolet (seurantakotikäynti). Myös tukihenkilötoiminnan myöhemmille vaiheille suositellaan henkilökohtaisia keskusteluja/ seurantakotikäyntejä toiminnan sujuvuuden varmistamiseksi.

Tärkeimpiä asioita vapaaehtoistoiminnan vastaavan työssä on tukihenkilöinä toimivien vapaaehtoisten ohjaus ja tukeminen sekä yhteistyön seuranta esimerkiksi tapaamisten toimintakuvausten ja tunti- ja tuntien avulla (seurantalomakkeet). Vapaaehtoistoiminnan vastaavan kannattaa järjestää tukihenkilöinä toimiville vapaaehtoisille omia kokoontumisia ja virkistystilaisuuksia. Tukihenkilöinä toimivat vapaaehtoiset voivat myös muodostaa oman vertaisryhmän, jonka yhteisten tapaamisten yms. koordinoinnissa vapaaehtoistoiminnan vastaava on mukana.

Tukihenkilötoiminnan prosessikaavio

Tukihenkilötoiminnan prosessikaavio: toiminnan ylläpito

